

Slovenski hmeljar

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo Hmeljarske zadruge, r. z. z. o. z. * Izhaja redno vsak drugi petek * Naročnina letno 20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna številka stane 2 din * Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ulica 4 — Telefon št. 196

Leto IX.

Celje, 12. maja 1938

Štev. 10

Pazili bo treba

Zelo zaostal je letos v rasti naš hmelj, pa ne samo pri nas, ampak tudi drugod po svetu. Prehladno mu je, pa se mu kar noče in noče iz zemlje. Že zadnjič smo pisali, da mu bo treba pomagati po potrebi z naknadnim gnojenjem. Danes pa moramo opozoriti še na drugo važno okolnost.

Že ponovno smo opozarjali, kako važno je, da mladih hmeljskih trt ne nategnemo enostavno na hmeljevke, temveč da postavimo le-te vsaj dobra dva pednja proč od korenike, položimo trte vodoravno po zemlji in jih šele potem napeljemo na hmeljevko. Zelo važno bo to zlasti letos, ko je hmelj tako zaostal. Na tistem delu trt, ki pride položen po zemlji in potem zasut, se razvijejo namreč tako imenovane rosne koreninice, ki mnogo pripomorejo k prehrani rastline. In letos bo hmelj to pomoč pri prehrani nujno potreboval. Zato pa moramo paziti pri privezovanju, ne vleči trt na hmeljevke in raje počakati, da dovolj dorastejo in jih potem položiti, da bo čim več rosni koreninice.

Hmeljarji iz izkušnje vedo, da hitro raste hmelj dá le bolj lahke, puhle kobule bledozelene barve, ki so silno občutljive in kaj hitro porjave. Vzrok tej okolnosti leži v tem, da rastlina, ki je zapoznala v rasti, potem hiti in ne more pravočasno nasrkati dovolj hrane za tvorbo jedrih kobul. Zato pa so rosne koreninice v tem primeru še prav posebno važne, ker omogočajo hitrejšo prehrano.

Ne hitimo torej po nepotrebem s privezovanjem in ne nategujmo trt na hmeljevke, temveč poskrbimo predvsem za čim več rosni koreninice.

Seveda pa moramo tudi poskrbeti, da bodo prave korenine in tudi rosne koreninice našle dovolj lahko raztopne in za rastlino hitro prebavne hrane v zemlji. Zato bomo po potrebi po privezovanju po zemlji položenih trt še gnojili z naglo učinkujočimi gnojili, toda ne samo z dušikom. Res fini, dobro preležani hlevski gnoj ali mešano umetno gnojilo KAS se bo najbolje obneslo.

Površina nasadov in pridelek hmelja

Po ugotovitvah mednarodnega kmelijskega inštituta v Rimu je bila svetovna površina hmeljskih nasadov v letu 1937 nekoliko večja kakor v prejšnjem letu in je znašala 52.261 ha proti 51.509 ha v letu 1936. Površina nasadov se je povečala predvsem v državah, ki splošno pridelujejo manj hmelja, dočim je v glavnih hmelj pridelujočih državah, to so Amerika, Anglija, Nemčija in Češkoslovaška, ostala skoro popolnoma nespremenjena; sicer je tudi med temi Amerika razširila nasade za kakih 10 %, vendar jih je zato Nemčija skrčila. Lani je bila površina nasadov večja kakor vsa prejšnja leta, izvemši leto 1935, vendar pa še vedno manjša kakor povprečna v letih 1926—1930, ko je znašala 63.499 ha.

Svetovni pridelek hmelja v letu 1937 cenijo na 627.000 stofov in je bil večji kakor vseh prejšnjih šest let in tudi večji kakor povprečni v letih 1926 do 1930, ki je znašal 619.900 stofov. Seveda za lansko leto podatki še niso točni, vendar pridelek

O skrčenju površine nasadov in kontingentiranju pridelka

ter izvoza hmelja se mnogo razpravlja zadnji čas. Da se natančneje pomenimo o tej zadevi, sklicuje Hmeljarska zadruga r. z. z. o. z.

v nedeljo, 15. t. m. ob 9 dopoldne hmeljarsko zborovanje

v Roblekovi dvorani v Žalcu. Na zborovanju bo banovinski hmeljarski nadzornik poročal o mednarodnih pogajanjih za prepričitev nadprodukcije hmelja.

Vsi hmeljarji vabljeni!

gotovo ne bo manjši, kakor se ceni, temveč celó večji ter bo znašal v Nemčiji n. pr. najmanj 100.000 stotov in tudi drugod raje še nekaj več, kakor se je računalo. Že po dosedanjih cenitvah pa je bil lani svetovni pridelek hmelja za 13,5% večji kakor predlani, za 27,2% večji kakor povprečni v letih 1931—1935 in za 1,1% večji kakor povprečni v letih 1926—1930.

V Rusiji je bilo lani konec druge petletke, po kateri bi površina nasadov morala znašati 5000 ha, za 25% več kakor predlani. Vendar pa glede površine nasadov in pridelka hmelja v Rusiji ni nobenih zanesljivih podatkov.

Sicer pa se zadnja leta tudi pridelala na isti površini nasadov dokaj več hmelja kakor prej, zlasti v Češkoslovaški in Nemčiji. Povprečno na 1 ha se je namreč zadnja leta pridelalo kg hmelja v

Škropilnice, najboljše Holderjeve, **elektromotorje**, koncentrirano **bakreno apno „Ob 21“**, za boljšo lepljivost **Galertol**, razna **umetna gnojila** in zlasti **KAS**, tudi razna sredstva za zatiranje sadnih škodljivcev itd. dobavlja svojim članom najceneje **Hmeljarska zadruga r. z. z o. z. v Žalcu.**

	USA	Anglija	Nemčija	ČSR
	pridelek na 1 ha povprečno kg			
1937:	1.459	1.630	1.089	1.017
1936:	912	1.727	983	1.063
1935:	1.376	1.706	841	677
1934:	1.339	1.803	678	646
1933:	1.478	1.605	710	610
1932:	1.226	1.428	619	787
1931:	1.383	1.086	759	1.009
1926/30:	1.473	1.554	584	791

Zanimivo je, da je Češkoslovaška imela prej rekordno letino le v letu 1931, zadnji dve leti pa kar zaporedoma.

Površina nasadov se je gibala zadnja leta, kakor sledi:

	USA	Anglija	Nemčija	ČSR
	hektarov			
1937:	13.800	7.325	9.200	11.336
1936:	12.505	7.413	10.280	11.364
1935:	15.742	7.386	10.216	11.249
1934:	14.893	7.299	9.652	10.949
1933:	12.262	6.837	9.566	10.267
1932:	8.903	6.690	8.013	9.563
1931:	8.660	7.903	10.249	12.219
1926/30:	9.348	9.420	14.649	14.281

	Francija	Jugoslavija	Poljska	Belgija
1937:	1.725	3.432	3.600	854
1936:	1.894	2.707	3.366	970
1935:	1.953	2.631	3.110	930
1934:	1.927	2.386	2.848	878
1933:	1.708	1.694	2.195	597
1932:	1.765	1.462	1.793	573
1931:	2.385	2.275	?	830
1926/30:	4.238	5.980	2.541	1.343

Kanada Avstr.-Ogr. Avstral. Svetovna
in Romunija

1937:	?	?	?	52.261
1936:	430	154	420	51.509
1935:	454	200	412	54.283
1934:	468	178	396	51.874
1933:	398	184	421	46.129
1932:	279	174	385	39.780
1931:	374	365	608	45.868
1926/30:	388	476	835	63.499

Pridelek hmelja pa je znašal:

	USA	Anglija	Nemčija	ČSR
	stotov			
1937:	201.390	119.380	100.000	115.260
1936:	114.110	128.020	101.020	120.810
1935:	216.570	125.990	85.920	76.190
1934:	199.360	131.580	65.440	70.740
1933:	181.280	109.730	67.940	62.680
1932:	109.120	95.510	49.570	75.220
1931:	119.790	85.850	77.800	123.270
1926/30:	137.680	146.410	85.530	112.990

Francija Jugoslavija Poljska Belgija

1937:	23.600	21.320	15.090	12.080
1936:	16.710	19.620	19.360	14.390
1935:	23.120	18.910	16.930	11.500
1934:	27.350	14.330	14.390	12.810
1933:	14.420	14.640	11.530	7.170
1932:	7.160	8.250	5.590	6.950
1931:	5.340	15.870	?	5.210
1926/30:	44.460	34.090	15.890	20.810

Kanada Avstr.-Ogr. Avstral. Svetovni
in Romunija

1937:	?	?	?	627.000
1936:	7.270	1.280	10.000	552.590
1935:	8.010	1.470	10.900	595.510
1934:	6.380	1.330	9.370	553.080
1933:	6.700	1.350	8.860	486.300
1932:	3.590	950	7.570	380.080
1931:	5.580	1.930	8.210	448.860
1926/30:	5.420	2.170	14.440	616.900

Kakor iz navedenega zelo poučnega statističnega pregleda sledi, je nadprodukcija tu v vsakem oziru. Če se bomo hoteli obvarovati težke hmeljske krize, bomo morali radi ali neradi zopet skrčiti

nasade. Edino pravilno in pravično pa je pri tem, da jih skrčimo sorazmerno vsi in povsod, kakor se je povečala površina nasadov in pridelek hmelja.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Zadnjih par tednov je bila kupčija zopet živahnejša in je sedaj lanski pridelek v glavnem razprodan; neprodano v prvi roki ni več nihi 100 stotov. Cene so se učvrstile in se je plačevalo do 15 din za kg, četudi najboljšega blaga ni bilo več na razpolago. — Zaradi hladnega vremena je letošnja vegetacija slejkoprej zelo zaostala.

Vojvodina: Za še preostale zaloge pretžno slabšega blaga ni zanimanja in povpraševanja. — Obrezovanje je končano in žica napeljana, vendar zaradi slabega vremena rastlina ne more kvišku.

Češkoslovaška: Pri živahnem zanimanju in pičlih zalogah so se cene učvrstile in lanski pridelek notira sedaj Žatec 24–29 din, Uštek ter Roudnice 14–19 din in Duba 9–12 din ter predlanski Žatec 7–10 din za kg. V Žatcu je oznamkovanih doslej 85.874 stotov, to je 95,5 % lanskega pridelka. — Pri neugodnem in mrzlem vremenu hmelj le slabo odganja. Ponekod povzročajo ogrci precej škode, pa tudi bolhači se že pojavljajo.

Nemčija: Pri živahni tendenci so se cene učvrstile in je bilo zadnji čas tudi več prometa, ker so avstrijske pivovarne precej kupovale. Za izvoz pa ni bilo dosti povpraševanja. — Spomladanska dela v nasadih nadalje ovira mrzlo in deževno vreme, ki tudi močno zadržuje vegetacijo.

Francija: Zadnjih par tednov je postalo v kupčiji nekoliko živahneje in so se tudi cene učvrstile, četudi so nominalno ostale nespremenjene. — Hmeljski nasadi zaenkrat zaradi neugodnega vremena bolj slabo obe-tajo.

Poljska: Končno je zadnji čas prišlo v kupčiji zopet do nekaj več povpraševanja in so se cene učvrstile, vendar ostale nominalno nespremenjene. — Izgledi na letošnji pridelek so zaenkrat kaj slabi, ker rastlina zaradi izredno mrzlega vremena ne more odganjati.

Belgija: Na tržišču je tendenca nadalje čvrsta in lanski pridelek notira Poperinghe 12 din, letošnji v predprodaji za oktober-november pa 18 din za kg in čez.

Anglija: Na tržišču je bilo zadnji čas zopet nekaj več zanimanja in so se tudi cene za inozemsko blago zopet učvrstile.

Amerika: Na tržišču je postalo zanimanje zopet živahnejše. Tendenca se je učvrstila in domači pridelek notira lanski 12–18 din, predlanski 9–13 din, letnik 1935 pa 7–9 din in starejši letniki 7–8 din, že zacinjen inozemski pa lanski 41–50 din in predlanski 30–39 din za kg. Zaključkov iz prve roke je bilo v zadnjem času le nekaj za najboljše blago po 12 din za kg. — Novi hmeljski zakon je podpisan in stopa s

tem v veljavo. — Slabo vreme slejkoprej močno ovira vsa dela v hmeljskih nasadih in seveda tudi vegetacijo.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja raznih provenienc, seveda ne vedno iz prve roke, so bile naslednje:

	letos	lani
Nemčija (Hallertau)	49	51 din
Anglija (Golding)	48	55 din
Češkoslovaška (Žatec)	29	31 din
(Uštek)	19	19 din
Jugoslavija (savinjski)	16	21 din
(vojvodinski)	4	12 din
Francija (alzaški)	13	23 din
Amerika, domači (Oregon)	12	47 din
že zacar., inoz.	50	70 din
Poljska (wolinjski)	12	21 din
Belgija (Poperinghe)	12	15 din

Hranilnica Dravske banovine Celje ♦♦ Ljubljana ♦♦ Maribor

Pupilarno varen zavod.

Obrestovanje najugodnejše.

Za vloge in obresti jamči Dravska banovina

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Opozarjamo vse hmeljarje in kmetovalce sploh na važnost spomladanskega

GNOJENJA!

Na razpolago imamo sledeče vrste gnojil:

RUDNINSKI SUPERFOSFAT 16% in 18%
KOSTNI SUPERFOSFAT KMF 18/19%
FOSFATNO ŽLINDRO 6/10/18%

razen teh dobavljamo:

**MEŠANA GNOJILA, ZLASTI KAS
KOSTNO IN APNENČEVO MOKO**

nadalje imamo stalno na zalogi:

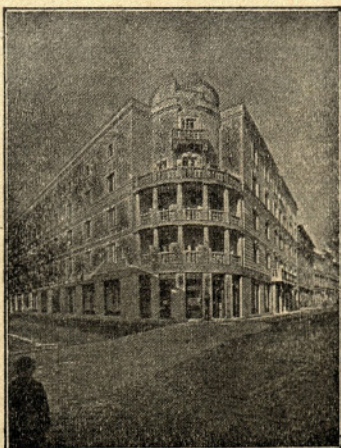
**KALICEVO SOL 40% ZA GNOJENJE
ČILSKI SOLITER 16% ZA GNOJENJE**

Vsa navedena gnojila prodajamo po najnižjih dnevnih cenah

Vprašanja in naročila na:

TOVARNO KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D.
ali njeno podružnico v Celju

Sušilnico 4 m³ Linhart-ovo, dobro ohranjeno, ugodno proda ALOJZ CIMPERMAN, Polzela.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najboljše Denar je prinjejalozen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana. zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne zavode, da se omogoči z oživitvijo denarnega obtoka delavoljnim našim ljudem zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim premoženjem popolno varnost. Mesto Celje jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna, nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Sneg in pozeba

šla v aprilu po vsej Srednji Evropi uničila večino letošnjega sadnega pridelka. Sadje bo letos zato drago in se bo lahko prodalo. // Kdor hoče pridelati jabolka in drugo sadje, naj torej ne opusti škropljenja z zanesljivimi sredstvi

Nosprisit // Aresin // Solbar (tudi proti rdečemu pajku na hmelju)

Cene so nizke, uporaba enostavna, uspeh zanesljiv. Naročite jih torej takoj, da jih pravočasno imate

Ta in vsa druga sredstva dobavlja svojim članom najceneje Hmeljarska zadruga r. z. z o. z. v Žalcu

Obširna navodila daje:

»JUGEFA« k. d.
Oddelek za zaščito rastlin
Zagreb, Preradovičeva 16

Koncentrirano bakreno apno

»Ob 21« je tu!

Izkušnja uči.

Vse kaže, da se bo treba letos zopet pošteno otepati peronospori, pa bo dobro in prav, če pravočasno presodimo, kakšna sredstva imamo na razpolago proti tej nevarni bolezni.

Nevarnost peronospore smo savinjski hmeljarji dolgo časa smatrali le za nek prazen strah, ki je votel v sredini, okrog in okrog ga pa tudi nič ni. Samozavestno smo trdili, da se našega goldinga peronospora sploh ne prime. V tem mnenju nas je potrdilo dejstvo, da nam je peronospora sicer uničila pozni hmelj, toda na goldingu je tedaj sploh ni bilo opaziti. Že smo se veselili, da bo peronospora povsod uničila hmelj, le naš golding bo vzdržal. Poklicani činitelji so nas v svoji kratkovidnosti še potrjevali v tej krivi veri. Šele ko je začel izhajati tale naš prvi hmeljarsko-strokovni list, smo takoj v začetku čitali, da z odpornostjo našega goldinga ni tako, da ista hitro popušča in

da nevarna bolezen res že trka na vrata. In tedaj je marsikdo razumel, kar si prej ni mogel proučiti razjasniti.

Peronospora namreč pri nas ni tako nova, ko se čisto misli. Dobro se spominjam, da je moj oče že davno pred vojno imel včasih težave s prodajnim hmeljem, ker je bil slab v barvi, »stangenrot«, kako so rekli kupci. Imeli smo star nasad poznega hmelja iz leta 1880 menda, v katerem je hmelj navadno porjavel, če ni bil predčasno obran; zato smo ga v letu 1905 opustili. Bila je torej že tedaj peronospora tu, le da se nihče ni brigal zanjo. Ko sem pozneje prevzel gospodarstvo, sem zopet nasadil hmelj, seveda golding, na tisto njivo. Oče mi je sicer odsvetoval, češ, da tam hmelj porjavi, prazni pa je, da sicer prav dobro obrodi. Kmalu sem se ugotovil, da mi tudi golding postane rad lisast. Tako sem bil menda med prvimi, ki sem začel resno dvomiti v odpornost našega goldinga proti peronospori.

Ko je začel »Slovenski hmeljar« opozarjati na nevarnost peronospore in je pred isto svaril z živimi besedami tudi njegov urednik, mi je bila zadeva jasna. Oprijel sem se škropljenja. Nagovarjal sem tudi druge hmeljarje, toda brez uspeha; šaljivo so se mojemu početju. Na nekem hmeljarskem zborovanju sem pripomnil, da nam je peronospora že uničila pozni hmelj, in če nam še golding, nam bodo ostale samo še prazne hmeljevke in prazni žepi. Pa zastonj. Večina je podcenjevala nevarnost, zaupala v neko nemogočo slepo srečo in se zazibala v brezbriznost. Ker so bili vsi opomini zastonj, je urednik našega lista ponovno po udaril, da bomo še radi verjeli na peronosporo, ker nam bo kmalu dala s kolom po glavi. In res smo jo izkupili.

Prišlo je leto 1934. Zelo samozavestni smo bili pred sezono in računali na bajno visoke cene. Pa je to leto menda zapisano najbolj črno v zgodovini našega hmeljarstva. Peronospora nam je namreč tako temeljito skvarila večino pridelka, da smo prodajali globoko izpod cene in nas je ta izkušnja veljala težke milijone. Kamor si se ozrl, povsod si videl le rjave ali vsaj lisaste nasade. Toda v mojem nasadu, v tistem, kjer je že pred

iridesetimi leti peronospora često skvarila prielek poznega hmelja in pozneje goldinga, tu je bilo tudi v tem letu lepo, gladko zeleno blago. Vsak me je čudil temu, kot da je začarano. Pa ni bilo. Sem zavaroval sem svoj hmelj proti peronospori, kropil sem, kakor že tudi redno nekaj let prej.

V tem nesrečnem letu sem poleg navadne bakreno-apnene brozge uporabljal za škropljenje še nekaj drugih sredstev, ki mi jih je v poskusne vrste dal urednik našega lista. Vsa so bila dobra, toda **najbolje se mi je obneslo neko sredstvo pod imenom »Ob 21«.** Dočim so namreč z bakrenopneno brozgo škropljene kobule semtertje neko porumenele in se je našla tudi kaka lisasta mes, so škropljene z »Ob 21« ostale vse brezhibno gladko zelene. Vse je tedaj hitelo z obiranjem, meni pa se ni mudilo. Po nasvetu našega urednika sem prav zadnji čas še enkrat poškopil hmelj z »Ob 21«, mirno počakal, da so kobule docela ozorele ter potem obral in nabral res brezhibno gladko. »Ob 21« namreč ne pusti na kobulah nobenega sledu in se lahko škropi s tem sredstvom tudi še tik pred obiranjem.

Tako sem torej tudi v tem letu pridelal prvostavno, gladko zeleno blago. Zasluga za to gre v prvi vrsti »Slov. hmeljarju«, našemu uredniku in za izvrstnemu sredstvu zoper peronosporo »Ob 21«. Za 40 din sem gladko prodal tedaj in kupec je zjavil, da bi plačal tudi po 60 din, če bi mogel lobiti vsaj par sto stotov takega blaga v dolini. On bi res lahko, saj so na Češkem tedaj prodajali tudi po 75 din. Ker je bilo blago večinoma slabo, smo dosegli v tem letu komaj povprečno ceno 20—25 din za kg. Pred sezono je marsikdo šaljivo pripomnil, da bomo v tem letu hmelj nosili v Žalec in denar vozili domov, potem nam je pa peronospora tako preklicano prekrizala račune, da smo prodajali globoko izpod cene. Na srečo je bilo še nekaj hmeljarjev, ki so res pazljivo prebirali naš list in škropili zoper peronosporo ter pridelali boljše blago. Samo na ta način je tudi v tem letu odšlo nekaj prvostavnega savinjskega hmelja v svet, da mu obvaruje dober glas in sloves.

Da, »Ob 21«! Meni kakor tudi ostalim, ki so tedaj preskušali to sredstvo, je bilo zelo žal, da ga pozneje ni bilo več dobiti. Kakor se čuje, pa se je to sredstvo izvrstno obneslo povsod in je letos tudi že v prometu. Zato pa bi bilo zelo pri-

poročljivo, da naša Hmeljarska zadruga do sezone preskrbi znatnejše količine tega prvostavnega sredstva zoper peronosporo, tem bolj, ker mu menda tudi cena ni previsoka in je priprava škropiva kar najbolj enostavna. Od vseh sredstev, kar sem jih doslej uporabljal in preizkušal v boju zoper peronosporo, se je namreč »Ob 21« najbolje obnesel. Zato pa bi bilo le dobro in prav, da bi se vsi hmeljarji okoristili z njim, kajti škropiti moramo, uporabljati pa predvsem tista sredstva, ki so najboljša ter sorazmerno tudi najcenejša. In tako sredstvo je predvsem »Ob 21«.

*

Tako piše v prvem hmeljarsko-strokovnem listu »Slovenski hmeljar« št. 8 z dne 30. IV. 1937 znani hmeljar g. L. Kuder iz Griž. V l. 1934, ko je povzročila peronospora na hmelju v Savinjski dolini toliko škode, je med raznimi drugimi sredstvi preizkušal tudi »Ob 21« in dosegel prav s tem sredstvom najboljše uspehe proti tej nevarni bolezni; tudi v tem letu je namreč pridelal gladko-zeleno blago, ko je bila sicer večina pridelka bolj ali manj slaba v barvi. Mnogo se je poslej povpraševalo po tem sredstvu, pa ga ni bilo mogoče dobiti. Letos pa je končno tu.

»Ob 21« je koncentrirano bakreno apno in se ga rabi 1 kg na 300 litrov vode. Pride ceneje kakor vsako drugo bakreno apno in tudi ni skoro nič dražje kakor galica, saj velja za 100 litrov škropiva le 7,50 din. »Ob 21« ni novo sredstvo. Hmeljarji v Nemčiji in na Češkoslovaškem, zlasti v žateškem okolišu, ga uporabljajo že več let z najboljšim uspehom. Priprava škropiva je prav enostavna, saj je treba na 300 litrov vode zamešati le 1 kg »Ob 21« in res učinkovito škropivo zoper peronosporo je gotovo. Posebna prednost sredstva »Ob 21« je tudi v tem, da se v vodi popolnoma raztopi, se da zato zelo fino razpršiti in ne kvarijo škropilnic, kakor se je to opazalo pri nekaterih drugih vrstah bakrenega apna.

Če hočemo obvarovati hmelj peronospore in pridelati res gladko-zeleno blago, moramo na vsak način škropiti. Uporabljali pa bomo le sredstva, ki so popolnoma zanesljiva, se dajo čim bolj razpršiti ter ne kvarijo škropilnic in ki so sorazmerno tudi najcenejša. In tako sredstvo je predvsem »Ob 21«.

Glivične bolezni in živalski škodljivci

poškodujejo in uničujejo leto za letom polovico dosegljivega pridelka. Med najnevarnejše bolezni in škodljivce spadajo:

ŠKRLUP (*fusicladium*).

Najbolj razširjena glivična bolezen je škrlup, ki napada skoro vse sadne vrste in sorte, prav posebno jabolano in hruško.

Glivica prezimuje kot zimska tros na vejah. Liste okuži še pred cvetjem, plodove pa kmalu po cvetju. Listi dobe rujave, baržunaste pege. Pegasti postanejo tudi plodovi, razpokajo, ostanejo mali in s tem manj vredni ter izgube na ceni.

Proti tej bolezni učinkuje zanesljivo **NOSPRASIT**, ki ima to prednost, da ga uporabljamo obenem tudi proti škodljivcem, ki objedajo listje in plod n. pr. proti zavijaču i. t. d.

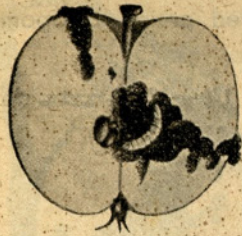

KODRA (kodravost) na breskvi.

To bolezen spoznamo pomladi po rudečkastih, nabreklih in kodravih listih. Če močno nastopi, zamrejo in se posuše veje, ter celo drevesa.

Breskev ne smemo škropiti s sredstvi, ki vsebujejo bakra. Kot praktično škropivo proti kodri prihaja v poštev predvsem **SOLBAR**.

SOLBAR učinkuje zanesljivo tudi proti drugim glivičnim boleznim, kakor proti plesni na jabolani, breskvi in ogorzdu.

JABOLČNI ZAVIJAC.

Samica jabolčnega zavijača odleže svoja jajčeca neposredno po cvetju v cvetne čašice. Iz jajčec se razvijejo gosonice (črvički) ki se zarijejo v zarodek in povzročijo črvičnost sadnega zaroda (mladega sadja), ki kmalu nato s črvi vred odpade. Gosonica (črviček) se zabubi, iz bube se izleže metuljček druge generacije, ki zopet svoja jajčeca odleže na mlade plodove, ki so medtem dosegli velikost oreha. Črviček se zaje v plod. Tudi ta se ne razvije, ampak največkrat še predno dozori odpade. Včasih moremo opazovati še tretjo generacijo zavijača.

Razen zavijača je k opasnim škodljivcem prišteti še gosonice malega zimskega pedica, gobavca, zlatnice, glogovega belina i. t. d. Vse imenovane sadne bolezni in škodljivce odvrčamo in zatiramo z **Nosprasitom**.

NOSPRASIT je najprikladnejše sredstvo zoper škrlup in škodljivce, ki objedajo zelene dele sadnega drevja, kajti žnjim obenem zatiramo oboje.

Nekdaj so uporabljali zoper škrlup in živalske škodljivce v glavnem modro galico, ki so ji dodajali arzenikovitih pripravkov. Vendar pa prireditelj teh brozg ni tako enostavna, kajti le malo preveč apna ali bakrenega sulfata in že se pojavijo škodljive posledice kakor osmoditev listov in rja na plodovih. Teh nedostatkov **NOSPRASIT** nima.

Po škropljenju z **Nosprasitom** moremo opazovati bujnejšo rast dreves in obilnejši pridelok lepega, zdravega sadja nego pri drevju škropljenem z zastarelimi bakrenimi škropivi z dodatkom arzenikovitih pripravkov.

NOSPRASIT dobro lepi, in čim se je škropivo enkrat osušilo ga tudi močno deževje le težko opere, radi česar liste in plod dalj časa dobro varuje škrlupa in zajedavcev.

NOSPRASIT je torej zelo ekonomičen tudi zato, ker ne rabimo tolikokrat škropiti.

Prireditelj nosprasitove brozge je enostavna. Ako brozga tudi nekaj dni stoji, jo rabimo le dobro premešati pa je zopet uporabna.

»JUGEFA« K. D. - ZAGREB

ODDELEK ZA ZAŠČITO RASTLIN

PRERADOVIČEVA UL 16

NOSPASIT učinkuje zanesljivo zoper škrlup in živalske zajedavce in ne povzroča nobenih opeklin, ako ga pravilno uporabljamo.

NE RABIMO MU DODAJATI APNA.

NE ČEPI ŠKROPILNIC IN RAZPRŠILNIKOV.

Ako za pobijanje škrlupa uporabljamo brozge, ki vsebujejo žvepla, jim moremo dodati apnenega arzenjata **ARESINA**, da bi obenem zatirali tudi živalske zajedavce.

Proti listnim ušicam, krvavi uši in kaparjem učinkuje oljnato-nikotinsko sredstvo **AFIDON**. Ker rabimo zelo nizke koncentracije je pripravek dokaj ekonomičen.

Proti mravljam, gobavcu in drugim škodljivcem, ki se po deblu spenjajo v krone dreves uporabljamo lepilo **ARBOCOL**.

Vsi ti proizvodi in pripravki so izsledek in uspeh dolgoletnega znanstvenega raziskovanja svetovno znanih »Bayer«-jevih laboratorijev in so preiskušani ter priznani tudi od naših merodajnih ustanov.

Koncentracije, ki se imajo uporabljati, označuje koledar za škropljenje. Slike prikazujejo razvojno fazo (stopnjo) drevesa, ob kateri škropimo.

KDAJ ŠKROPIMO:

Ako je sadno drevje poraščeno z lišaji in mahom ter napadeno po kaparju je priporočljivo, da se ga v času zimskega mirovanja škropi z dobrim karbolinejem.

ŠKROPLJENJE PRED CVETJEM:

Škropljenje pred cvetjem z 0.5% **nasprisitovo** brozgo je naperjeno zoper gosenice cvetožera, gobavca, zlatnice i. t. d., ki uničujejo mlado, nežno lističje in popje.

Važnost tega škropljenja tiči v tem, ker varuje drevje obenem tudi pred prvim nastopom škrlupa.

Proti kaparjem, listnim ušicam in krvavi uši uporabljamo tedaj še 1½—2% raztopino **Afidona**, v kolikor smo iz katerega-koli razloga opustili zimsko škropljenje.

ŠKROPLJENJE PO CVETJU (glavno škropljenje).

Čim odpadejo cvetni lističi ogroža mladi zarodek zavijač. Zaščitimo ga s ½% **nosprisitovo** brozgo, in sicer najbolje še preden se cvetne čašice zapro. S tem zaščitimo i listje i mladi zarodek obenem tudi od škrlupa. Škropljenja po cvetju torej nikakor ne smemo opustiti.

Z 1% **solbarjevo** brozgo škropimo proti plesni na jablani in breskvi kakor tudi proti kodri na breskvi. Škropiti je ob prvem pojavu te nevarne bolezni. Proti listnim ušicam uporabljamo ½% raztopino **Afidona**. Z 2% raztopino **Afidona** tedaj lahko s čopičem mažemo proti krvavi uši. Vsem navedenim brozgom lahko tudi dodamo **Afidona**.

POLETNO ŠKROPLJENJE:

3 tedne po glavnem škropljenju škropimo ponovno i. s. z 0.4% **nosprisitovo** brozgo zoper škrlup in zavijača, prstaničarja, zlatnico, glogovega belina i. t. d. Pri občutljivih sortah je uporabiti še blažjo koncentracijo. Ako imamo razne sorte je najbolje uporabljati najblažjo raztopino. Glede **Solbarja** in **Afidona** veljajo navedbe zgoraj.

KDOR SE RAVNA PO GORNJIH NAVODILIH SI ZAVARUJE IN ZAGOTOVI DOBRO LETINO ZDRAVEGA IN LEPEGA SADJA.

Najopasnejši škodljivci VINSKE TRTE

PERONOSPORA IN TRSNI ZAVIJAČ (seneni črviček in kiseljak)

povzročijo leto za letom veliko škodo odn. letino sploh lahko uničijo.

PERONOSPORA.

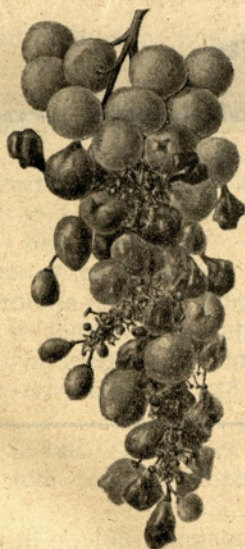
Proti tej bolezni koristi le preventivno škropljenje, izvršeno s pripravki, ki vsebujejo bakra, pri čemer je paziti na to, da se spodnja stran listja in kabrniki temeljito oškrope.

NOSPRASIT

učinkuje odlično na peronosporo in ima to prednost, da obenem uničuje tudi

TRSNEGA ZAVIJAČA t. j. senenega črvička in kiseljaka ter druge živalske zajedavce.

Važno je predvsem prva škropljenja izvršiti z Nosprasitom, da zatremo prvo generacijo zavijača, senenega črvička. Čim temeljitejša ga namreč pokončamo, tem manj bo druge generacije kislega črvička. Iz gospodarskih razlogov kaže tega škodljivca čim skrbneje zatirati.

Zavijač nastopi v maju in se drži vse do jeseni. Prva generacija, seneni črviček nastopa v času, ko trta cvete; v kabrnikih opazimo zapredke, v katerih se nahaja črviček. Ta nagrize kabrnike, dočim kiseljak t. j. druga generacija zavijača v juniju in juliju nagrize in uničuje zelene jagode. V septembru in oktobru se pojavlja še tretja generacija, ki tudi more povzročiti veliko škodo; to pa moremo zatirati z nikotinskimi sredstvi.

Ako vsebuje galična brozga le nekoliko preveč apna ali bakrenega sulfata, povzroči neprijetne opekline. Še pogosteje se pojavljajo poškodbe, ako brozgi modre galice dodamo zelenila ker se tedaj nevarnost osmoditev še poveča, vrhu tega je pa učinek negotov, ker se zelenilo dokaj hitro vsede. Teh nedostatkov NOSPRASIT nima.

NOSPRASITOVO brozgo v 10/0 koncentraciji

**je enostavno prirediti,
učinkuje zanesljivo in
se neomejeno drži.**

ZNJO ZATIRAMO OBENEM ZAVIJAČA IN PERONOSPORO.

NOSPRASIT pa ponkončuje obenem tudi druge trsne škodljivce, ki objedajo grozde in listje.

V kolikor ne rabimo odvracati peronospore, pač pa trsnega zavijača in sukača, škropimo samo z arzenikovimi sredstvi. V to svrhu služi odlično **apneni arzeniat**.

ARE SIN, vendar je prestatiti z arzenikovimi škropljenji čim jagode prično dobivati barvo.

V juniju in juliju dobe jagode že dokaj močno voščeno prevlako, da se škropivo le slabo prime. Tedaj kaže zavijača in sukača zatreti z arzenikovitim prašivom.

GRALIT. Prašek je sila dobro zmljet, kar omogoča dobro zaprašitev ob varčni uporabi praška.

Zadnja leta se v naših vinogradih vedno bolj širi tudi kodra ali kodravost vinske trte, ki povzroča veliko škodo, vsled česar jo kaže resno odvracati. Zanesljive rezultate je dalo zimsko škropljenje s

SOLBARJEM. Po zimi uporabljamo po režnji 3% solbarjevo brozgo, kasneje t. j. ob času vegetacije pa 1%.

Ker vsebuje zelo mnogo učinkovitega polisulfida je SOLBAR najzanesljivejše standardno sredstvo proti kodri na vinski trti kakor tudi proti drugim pršicam.

Brozga je vedno sveža in učinkovita.

SOLBAR se dobiva v prašku, kar olakšuje promet.

Nadaljna priporočljiva sredstva so:

Zelio-pasta proti podganam in voluharju

Zelio-zrna zoper domače in poljske miši

» JUGEFA « K. D. - ZAGREB

ODDELEK ZA ZAŠČITO RASTLIN PRERADOVIĆEVA UL. 16